MINĖJIMAS

Pasibaigė Klaipėdos vokietininkų byla. Vokietijoj demonstracijos prieš Lietuvą 1935 m.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

ORAS

lumatoma: debesuota. Šalta. ardodienis: ... Tiklė. Dorulis.

New York Public Library, 470 Fifth Ave.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY MAR 27 1940 ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATION

LIV METAI. 71 (1,048) Nr. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, ANTRADIENIS, 1940, KOVO-MARCH 26 D. KAINA 3 CENTAI

ŠIANDIEN

Čigoniškas teisingumas
Politiški kaliniai.
Karas ir automobilis
Mirtis neskausminga

PIJUS BUKŠNAITIS

Vienas komunistų laikraštis rašo, kad "apie šalis ir žmones reikia kalbėti tik TEISINGAI."

Iš tokio Tamošiaus atsivertimo reikėtų pasidžiaugti. Tik, deja, tas laikraštis toje pat skiltyje rašo: "Pijus Bukšnaitis VIENYBĖJE sako, kas čia tokio, kad jis ir jo kolegos **susiriesdami melavo apie Sovietų Sąjungą."**

Še tau, kad nori!

Šios skilties skaitytojai gerai žino, kad nei Bukšnaitis, nei VIENYBĖ niekad taip nesakė ir nerašė.

* * *

Tie drabstymai melagiais kažkodėl nesiliauja, nors Suomijos karas jau pasiliovė. Suomijoje kariavo armijos, o Amerikoje komunistiniai laikraščiai varė ir dar nesiliauja varę nepaskelbtą karą su nekomunistiniais laikraščiais dėl žinių iš Europos.

VIENYBĖ, kaip ir visi svarbieji Amerikos laikraščiai, apie tą karą dėjo tokias žinias, kokios ateidavo iš abiejų kariaujančių pusių ir iš neutralių valstybių. Jų patikrinti čia juk nebuvo galima. Komunistiniai laikraščiai dėjo tik tas žinias, kurios palankios Sovietams, o apie nepalankias tik šaukė: "melas, melas, melas!" O paskui, lyg susigėdo to savo krykštavimo, užniūniavo: "Apie šalis ir žmones reikia kalbėti tik teisingai."

O ar be reikalo vadinti kitus melagiais—ir gi teisinga?

* * *

To dar neužtenka.

Tas pat komunistų laikraštis ve ką rašo:

"Kai mes sakome, kad Lietuvoje yra penki šimtai politinių kalinių darbininkų, tai mes sakome tiesą... Žinoma, tokia kalba nepatinka Bukšnaičiui..."

Čia tie teisingumo apaštalai vėl apsilenkia su teisybe: aš niekad ir niekur neskaiau, kad tokia kalba man nepatinka.

* * *

Dėl tų penkių šimtų politinių kalinių darbininkų Lietuvoje aš su Amerikos komunistų laikraščiu ginčytis nemanau. Gal ten yra tik 499, o gal ir 501. Kad jis priskaitė jų iki apvalių 500—tai ir gana.

Tik kodėl jis nepasistengia suskaityti, kiek politinių kalinių yra Sovietų Sąjungoje?

Man tikrai gaila, jei kas sėdi kalėjime niekuo nenusikaltęs, nepaisant, ar tokių kalinių yra tik penki, ar penki šimtai, ar tūkstančiai ir nepaisant, ar jie sėdės Kaune, ar Solovkuose.

* * *

Karas—bereikalinga žmonių skerdynė, kurios galima būtų ir išvengti. Dėl to sukėlusieji karus valdovai ir vadai laikomi didžiausiais kraugeriais. Pavyzdžiui, Napoleonas buvo teisėtai vadinamas "kruvinuoju karo dievaičiu," nes tarp 1796 ir 1815 m. jis turėjo 30 didesniųjų karų, kuriuose buvo nukauta ir sužeista 685 tūkstančiai žmonių.

Didžiajame kare tos aukos siekė jau milijonus. Sieks jos ir dabartiniuose karuose.

* * *

Ar nežūtų žmonės, jei nebūtų karų?

Civilizacija žudo žmones neblogiau už barbarišką karą.

ŠIOS VELYKOS BUVO NEPAPRASTOS, SAULĖ SUKĖLĖ KOSMINĘ SUIRUTĘ

Saulės paviršio audra nutraukė radijo, telefono ir telegrafo signalus, sutrukdė susisiekimą

NEW YORK, kovo 25 d.—Šiemet turėjome Velykas ne tik šalčiausias iš visų atmenamų Velykų, bet ir gausias gamtos reiškiniais. Observatorijos sako, kad saulės paviršyje pasirodė didelės dėmės, kurios sukėlė neapsakomai didelę elektros viesulą visame pasaulyje. Toji nematoma viesula sukliudė tolimą susisiekimą telefonais visose Jungtinėse Valstybėse; visiškai nutraukė radijo trumpąsias bangas tarp Amerikos ir Europos, o dalinai ir tarp Pietų Amerikos; kelioms valandoms sutrukdė telegrafo susisiekimą, kuomet buvo siunčiama tūkstančiai Velykinių sveikinimų; išvedė iš tvarkos laikraščių teletypines mašinas, policijos, aviacijos ir geležinkelių signalus ir kt.

Nematomų jėgų susimaišymas prasidėjo 10:30 val. ryte ir tęsėsi iki 3:30 val. popiet, nors nenormalumai jautėsi per keletą valandų vėliau.

Hayden Planetariumio vedėjas William H. Barton, Jr. aiškina, kad baisi audra kilo ant saulės paviršio už 92,930,000 mylių nuo žemės, kur susidarė septynios dėmės. Didžiausioji dėmė buvo ties saulės viduriu; ji buvo iš septynių atskirų gabalų. Ši audra siuntė į mūsų žemę smarkius elektros šūvius.

DAR DAUG AMERIKIEČIŲ EUROPOJE

WASHINGTON. — Valstybės Departamentas skelbia, kad, nepaisant pasų sulaikymo ir paraginimo, kad Amerikos piliečiai skubiai grįžtų namo, dar 63,235 gyvena Euoropoje.

Kariaujančiose valstybėse esama: Italijoje 19,561, Anglijoje 7,514, Prancūzijoje 5,927 ir Vokietijoje 5,274.

INDIJA REIKALAUJA TVARKOS PALESTINOJE

LAHORE, Indija. — Mahometonų Sąjungos paskutiniuose posėdžiuose priimta rezoliucija, kurioje reikalaujama, kad Anglijos vyriausybė galutinai sutvarkytų arabų klausimą Palestinoje.

Rezoliucijoje sakoma, kad joki kiti patvarkymai Palestinoje neturi būt daromi, kaip tik tie, kurie buvo žadėti mahometonų pasauliui, ypač gi mahometonams Indijoje, prašant jų paramos didžiajame kare 1914-1918 m. Griežtai papeikiama Anglija, kuri laikanti Palestinoje daug kariuomenės, kad priversti arabus nusileisti žydams.

PRADĖTI HIDROELEKTRINĖS STOTIES DARBAI

MARIJAMPOLĖ. — Šiomis dienomis buvo pradėti hidroelektrinės stoties statybos darbai. Stotis statoma prie pat Marijampolės ant Šešupės kranto. Vienoje Berlyno firmoje užsakyta stočiai moderniška turbina, perkama statybai medžiaga ir jau parvežta keli vagonai cemento.

BEDARBĖS MOTERYS APRŪPINAMOS DARBU

VILNIUS. — Vilniaus mieste pradėtos aprūpinti darbu bedarbės moterys. Joms duodamas darbas prie įvairių ūkio darbų valdinėse ir savivaldybinėse patalpose. Be to, moterys bedarbės valo sniegą kiemuose, gatvėse ir aikštėse. Tokiu būdu pakaitomis aprūpinama apie 150 moterų.

Anglai gaus daugiau sviesto

LONDON. — Nuo Velykų Anglijos gyventojams bus leista pirkti kas savaitę po pusę svaro sviesto kiekvienam asmeniui. Ikišiol buvo nustatyta asmeniui tik ketvirtis svaro.

Vien tik per 1938 m. Jungtinėse Valstybės automobiliais užmušta 32,428, o sužeista 1 milijonas, 146 tūkstančiai žmonių!

Per pereitus 20 metų žuvo nuo automobilių 271,078 asmenų.

Karas—baisus dalykas. O automobilis?

* * *

Didysis gamtos tyrinėtojas Buffon savo veikale parašė: "Kam čia bijotis mirties, jei ji yra taip naturali, kaip ir gyvybė? Mes gemame ir mirštame net nežinodami apie tą."

Mokslinčai įrodo, o atgaivinti žmonės patikrina, kad mirtis būna labai lengva ir mirštantis žmogus jos nejaučia. Skausmai būna tik ligoje. Jei pasitaiko mirštant koki kūno trukčiojimai, tai čia tik paprastasis raumenų mėšlungis. Skausmo pajautimas užgęsta pirmiau, negu užsibaigia gyvybė.

Suraminimas geras, bet vis tik smagiau būti gyvam, negu mirusiam.

Taip šią žiemą atrodo Palan-gos jūros tiltas.

ALIJANTAI PASIRYŽĘ KARIAUTI SU RUSIJA UŽ RUMUNIJOS ŽIBALĄ

Tikėdamiesi Sovietų Sąjungos paramos, vokiečiai kėsinasi ant Rumunijos žibalo versmių

LONDON, kovo 25 d. — Alijantams nebaisus karas su Rusija, jei per jį bus galima pakenkti Vokietijai. Dėl to daug domesio kreipiama į Rumaniją, nors dėl jos tektų ir susikirsti su Rusija.

Londone, kaip ir Paryžiuje jaučiama, kad puikiausioji proga sudaryti prieš Vokietiją flanginį frontą Skandinavijoje žuvo, kai Suomija pasirašė taiką su Sovietais. Suomijos parbloškimas sudavė alijantų prestižui didelį smūgį ne tik šiaurėje, bet ir pietryninėje Europoje.

Dabar, kai Skandinavija atsidūrė po Rusijos ir Vokietijos militarine įtaka, kas užtikrina Vokietijai nuolatinį geležies rūdos gavimą iš Švedijos, vokiečių akys nukreiptos į Rumanijos žibalą, kuris yra svarbiausias mechanizuotam karui reikmuo.

Tas aišku ir alijantams, kurie visais būdais stengiasi neprileisti vokiečių prie Rumanijos žibalo.

Jei kils dar vienas karas, tai tik dėl Rumanijos žibalo.

KALBAMA APIE PAVOJŲ JUGOSLAVIJAI

ROMA. — Politiniuose sluoksniuose kalbama, kad netrukus Jugoslavija virsianti karo lauku, nes Vokietija susitarusi su Italija okupuoti tą šalį visam šio karo laikui, kad sutrukdyti Prancūzijos ir Anglijos užsimojimams iškelti didžiules karo jėgas Salonikuose, iš kur, per Jugoslaviją būk manoma pulti Vokietiją, iš tos pusės ne apsaugotą tvirtovėmis.

LIETUVOS ŪKININKIŲ PAGEIDAVIMAI

KAUNAS. — Lietuvos Ūkininkių Draugijos centro valdyba, vykdydama visuotinio skyrių atstovių suvažiavimo nutarimą, žemės ūkio ministrui ir Žemės Ūkio Rūmų Valdybai įteikė Lietuvos ūkininkių pageidavimus raštu.

Ūkininkės prašo sudaryti aiškesnius ir tvirtesnius santykius tarp samdinių ir ūkininkų, kas būtinai reikia ūkio našumo kėlimui.

Žemės ūkio darbininkų darbo knygelėse turėtų būti įrašomi ir sveikatos tyrimo duomenys. Uždrausti svetimtaučiams samdyti iš kaimo jaunas merginas.

Karo atbėgėlius reikia siųsti žemės ūkio darbams, nes kiekvienas žmogus turi gyventi iš savo darbo, o ne iš pašalpų.

Daug ūkininkių kenčia dėl savo vyrų girtuokliavimo. Nepataisomu girtuoklių ūkiams reikėtų uždėti globą, kad nenukentėtų tokio ūkininko šeima ir pats ūkis. Be to, griežčiau kovoti su jaunimo girtuokliavimu, baudžiant ir tuos, pas ką jie nusigėrė. Negailestingai taip pat reikia bausti ir naminės degtinės gamintojus ir jos platintojus.

Tvirtinant statybos planus kreipti ypatingą dėmesį į kaimo viryklų ir virtuvių įrengimą, kas ypač svarbu šeimininkės patogumam ir racionaliam kuro naudojimui.

Plėsti verpyklų ir audyklų tinklą. Stiprinant medicinos ir sanitarijos pagalbą mūsų kaime, pirmoje eilėje atkreipti tinkamą dėmesį į gimdyves.

Kaimo mergaitėms nedaryti kliūčių stojant į bet kurią specialinę žemės ūkio mokyklą, kas žymiai prisidėtų prie žemės ūkio kultūros kėlimo ir krašto švietimo pažangos.

ANGLIJA ŽADA ATSTATYTI SUOMIJĄ JEI LAIMĖS KARĄ SU VOKIETIJA

Rusai turėsią grąžinti Suomijai visas atimtas žemes. Apie Lenkijos teritorijas nekalbama

LONDON, kovo 25 d. —Užsienių reikalų ministras Halifax velykinėje kalboje per radiją pažadėjo atstatyti Suomiją, jei alijantai laimės karą. Kaip tas atstatymas bus padarytas, ministras aiškiai nepasakė.

"Kuomet mes laimėsime karą,—kalbėjo Halifax,—Suomija neginčijamai dalyvaus laimėjimų padalinime, kad sudaryti pastovią ir teisingą taiką, kurios siekia Anglijos ministras pirmininkas ir Jungtinių Valstybių prezidentas. Tik tokia taika gali būti priimtina ir visiems naudinga."

Kadangi buvęs Prancūzijos ministras pirmininkas Daladier pasakė Atstovų Rūmuose vasario 12 d., kad, jei Suomija viešai nereikalauja alijantų pagalbos, alijantai negalės garantuoti jos teritorijų po karui, dabar šis Halifaxo pareiškimas taikomas atitaisyti pirmesnį alijantų nusistatymą.

Ar galės alijantai atgrąžinti Suomijos pralaimėtas teritorijas, pareis nuo to, ar jie laimės karą su Vokietija, ar norės muštis su Rusija ir ar galės ją apveikti.

Dabartinis pažadas Suomijai įdomus dar ir tuomi, kad alijantai dar nepasižadėjo oficialiai atstatyti rusų okupuotos Lenkijos.

SMARKI SPEKULIACIJA CUKRUMI IR MILTAIS

VILNIUS. — Privatūs pirkliai pradėjo smarkią spekuliaciją cukrumi ir miltais. Kadangi tų produktų Lietuvoje yra pakankamai ir jokio trūkumo negali būti, tai Kainų Tvarkytojo įstaiga spekuliantus pradėjo stropiai sekti. Keletas spekuliantų jau susekta ir nubausta iki 5,000 litų piniginėmis baudomis. Be to, privačiuose sandėliuose ir krautuvėse tikrinamos cukraus ir miltų atsargos.

Organizuojasi batsiuviai

MAŽEIKIAI. — Vietos batsiuviai, norėdami geriau sutvarkyti savo profesinius reikalus, organizuoja darbo artelę. Tam darbui atlikti išrinkta komisija ruošia įstatus ir atlieka kitus parengiamuosius darbus.

NERAMUMAI PER VELYKŲ ŠVENTES PASIKARTOJO VISOJE AIRIJOJE

Velykinės demonstracijos išsklaidytos policijos šūviais. Susprogdintas geležinkelio tiltas

DUBLIN, kovo 25 d.—Krikščioniškam pasauliui švenčiant linksmas Velykas, katalikiškoji Airija giedojo savo Aleliujas prie policijos šūvių ir dinamito sprogimų pritarimo.

Šiaurės Airijoje pirmoji Velykų diena ypač nelinksma buvo. Dinamitu suardytas geležinkelio tiltas netoli Londonderry. Pačiame mieste policija turėjo smarkių susirėmimų su Airių Tautininkais, kurie apmėtė policininkus akmenimis.

Belfaste policija išsklaidė airių demonstracijas tik šaudymais.

Dubline, kuomet ministras pirmininkas Eamon De Valera su kitais ministrais uždėjo vainikus ant nužudytų už Airijos Nepriklausomybės paskelbimą patriotų kapo, pradėta šūkauti: "Paleiskite politinius kalinius! Ar žinote, kad Airių Respublikos Armijos nariai kalėjime paskelbė bado streiką!"

Taip Šiaurės Airijoje, kuri priklauso Anglijai, kaip ir nepriklausomoje Airijoje per Velykas suimta daug maištininkų.

BERLYNAS LAUKIA MOLOTOVO

PARIS. — Diplomatiniuose sluoksniuose rimtai kalbama apie Rusijos komisaro Molotovo atsilankymą Berlyne. Ministras Ribbentrop skubiai ruošia vokiečiu-italų-rusų susitarimo tekstą. Molotovas ir Italijos ministras Ciano ketina atvykti į Berlyną šį antradienį.

Lenkų trėmimas nesiliauja

BRUSSELS. — Laikinoji Lenkijos vyriausybė Angers praneša, kad miestų Sosnowiec, Kalisz, Lodz ir Plock gyventojai nesiliaujamai tremiami iš savo gyvenamų vietų. Jiems leidžiama pasiimti kiek maisto, 20 markių pinigais ir palikti savo namus. Tremiamieji gabenami pirmiau į Varšuvą, o iš ten išvežami į įvairias vietas.

Darbai miškuose

KAUNAS. — Šiuo metu Lietuvos miškuose dirba apie 25,000 žmonių, kirtikų ir vežikų.

VOKIETIJA KETINA KARIAUTI TOL, KOL ALIJANTAI NEBUS PARBLOKŠTI

Vokiečiai sako, kad Versalio sutartis nebuvo taika, tik paprastoji karo pertrauka

BERLIN, kovo 25 d.—Kalbėdamas per Velykas veikiančiai Vakaruose armijai Vokietijos Darbo Fronto vadas Dr. Robert Ley pasakė, kad Vokietija kariausianti tol, kol priešai nebus parblokšti.

Versalio sutartis,—sakė Dr. Ley,—nebuvo jokia taika, tik karo pertrauka. Kova ėjo ir eis, kol Vokietija pasieks galutino laimėjimo, o Prancūzija ir Anglija gulės parblokštos.

Anot Dr. Ley, vokiečiai kasdien daugiau įsitikina, kad esą neįveikiami ir kad jų priešai kas kart daugiau nervinasi ir nerimauja, o dabar pradeda elgtis lyg isteriškos moterys.

KANADOJE ŠALTOS VELYKOS

OTTAWA, Kanada. — Dideli Velykų šalčiai atnešė su savim ir sniegą, kurio prikrito ant senojo viršaus dar vienos pėdos sluoksnis. Daugelis maldininkų galėjo atvykti į bažnyčias tik ant slidžių.

Gilus sniegas, manoma, labai sutrukdys šiame antradienį dominijos rinkimus.

Banditai nešvenčia Velykų

BUFFALO, N. Y., kovo 25 d.—Vakar trys apsiginklavę banditai užpuolė valgyklą Riverside miesto dalyje ir apiplėšė savininką bei arti 20 svečių, paimdami $2,300.

Brooklyno lietuvių Prekybos Buto susirinkimas ir naujos valdybos įvezdinimas su bankietu bus šio trečiadienio (kovo 27 d.) vakare Povilansko salėje, 158 Grand St., Brooklyne.

Minimalinė alga valgyklose

NEW YORK. — Valstybės Industrijos Komisijonierius paskelbė birželio 3 d. įeinant į galę patvarkymą, kad New Yorko valgyklų patarnautojams, kur gaunami arbatpinigiai (tips), maistas ir uniformos, būtų mokama nemažiau 20c. už darbo valandą, o patarnautojams, kur negaunami arbatpinigiai—nemažiau 30c. už valandą.

KOVA SU NEDARBU OLANDIJOJE

AMSTERDAM. — Paskutiniu metu Olandijoje pradėta imtis griežtesnių priemonių kovai su nedarbu, ypač jaunimo tarpe. Tam reikalui įvairiose krašto vietose steigiami tam tikri kontrolės biurai, kuriuose turės susiregistruoti visi 14—21 metų amžiaus jaunuoliai. Tuo būdu bus žymiai palengvinta bedarbių kontrolė.

Švedija ginkluojasi

MALMOE, Švedija. — Šalies Gyn. ministras per Edvin Skoeld paskelbė, kad Švedija, matydama šių laikų svarbą, turi tvirtai apsiginkluoti. Parlamentas išleisiąs įstatymą pailginti priverstino tarnavimo laiką kariuomenėje.

Prie viešųjų darbų dirba 300 Darbininkų

MARIJAMPOLĖ. — Dabar Marijampolėje prie viešųjų darbų dirba 300 drabininkų. Daugiausia dirbama prie akmenų tašymo, kanalizacijos, žvyro ėmimo ir kt. Šiuo metu darbus trukdo dideli šalčiai.

LITHUANIAN DAILY UNITY

VIENYBĖ

Didest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertisingrates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėn.	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. Kruze—Redaktorius
S. E. Vitaitis—Administratorius
A. S. Trečiokas—Prezidentas

RUSIJA PRIEŠINGA SUOMIŲ-SKANDINAVŲ SĄJUNGAI

Nespėjo švedų ir norvegų valstybių vadai prabilti apie reikalą sudaryti skandinavų valstybių bendrojo apsigynimo sąjungą, kaip Maskvos valdonai išsigando. Jie pareiškė protestą, motyvuodami, kad tokia sąjunga taikoma prieš Rusiją. Katė paliejusi pieną nujaučia. Žinoma, tokia sąjunga yra nukreipta prieš Rusipą, nes suomiams ir skandinavams niekad iš kitur pavojus negręsė ir negresia. Bet kodėl Rusija, kuri nuolatos giriasi savo armijos galingumu turėtų bijoti skandinavų suomių sąjungos? Visų tų keturių valstybių bendras gyventojų skaičius yra apie 15 milijonų, panašiai, kaip buvusi Čekoslovakija. Tai toli gražu permaža jėga, kad pateisinti Rusijos baimę. Jeigu jie laikytūsi bent kiek žmoniškesnės politikos, tai visai ignoruotų ar bent nutylėtų. Bet priešingai, ji rėkia, kad ta maža jėga sudaro jai pavojaus ir grasina Rusijos saugumui. Iš to galima pasidaryti tik tokias išvadas: rusai vis dar nepasitiki savo jėgomis, arba patys pasiryžę skandinavų valstybes užkariauti ir pavergti. Vieninga ir saugi Skandinavija gali būti tik naudinga Rusijai.

DĖL PASIUNTINIO KALBOS

Jungtinių Amerikos Valstybių Pasiuntinys Kanadoje p. Cromwell, nesenai kalbėdamas Kanadoje pareiškė, kad alijantai kariauja už pasaulio laisvę ir kad Vokietijos laimėjimas būtų pasauliui liūdnas įvykis. Negana to, jis atvirai kritikavo Amerikos izoliacijos šalininkus. Dėl to Kongrese kilo trukšmas. Reikalauta p. Cromwell tuojau atšaukti, o Valstybės Sekretorius Cordell Hull jį diplomatiškai pabarė už nemokėjimą susivaldyti.

Bet mes abejojam ar p. Cromwell tą padarė be savo viršininkų žinios. Jau dabar tvirtinama, kad jo kalbos tekstas buvo iš anksto pasiųstas į Baltuosius Rūmus ir apie jį gerai žinojo p. Rooseveltas. Kad taip galėjo būti mes visai neabejojame, nes diplomatas, nežiūrint kaip jaunas ir kaip nesenai įstojęs į tą tarnybą, žino, kad užsienyje būdamas kiekvienas jo žodis laikomas jo vyriausybės žodžiu. Kas čia pagaliau nuostabu, juk visai nesenai aukštesni J. A. V. administracijos nariai tą patį pareiškė tik kitais žodžiais. Todėl reikia manyti, kad nei Kongrese sukeltas trukšmas, nei p. Hull oficialus p. Cromwellio pabarimas nesudarys jokios reikšmės ir nepakeis jo ir kitų Naujosios Dalybos šalininkų nuomonės ir nusistatymo.

GIMIMO METRIKAI YRA SVARBŪS DOKUMENTAI

Šiandien su senatvės pensijomis ir socialės apsaugos įstatymo aprūpinimu kiekvienas asmuo privalo turėti gimimo metrikus. Yra gana sunku nekurių tautų žmonėms gauti kokį nors asmens paliudijimą iš savo šalies.

Bet šiandien viskas kitaip, negu praeityje. Darbdaviai nenori samdyti vidutinio amžiaus darbininkų ir todėl daug žmonių pasisako jaunesnių metų. Gal tuo tarpu pagelbsti gauti darbo, bet yra tikra kliūtis kada jaunatvė praeina ir senatvei visokia pagelba teikiama. Kiekvienas paduoda metus kada atvyksta į Jungt. Valstybes. Prieš 1918 m. ateivis tik pasakė metus. Bet dabar reikalaujami pasportai ir tie turi nurodyti ateivio tikrus metus. Tikri metai reikalaujami gyventojų suskaitymui kas dešimt metų. Kad nors nėra jokios bausmės už padavimą neteisingų metų, bet gali privesti prie bėdos.

Bet galų gale, metrikai atsako į visus klausimus. Tačiau ne visuomet galima gauti tokį paliudijimą. Tas ypatingai liečia šalis, kurios susitvėrė po pasaulinio karo, arba revoliuciju.

Daugumoj atsitikimų rekordai sunaikinti, ar perkelti į kitas vietas. Bet vistiek kiekviename atsitikime, kur svetimtautis turi pristatyti amžiaus raštą, jis turi bandyti išgauti gimimo certifikatą iš savo šalies. Nors sykį dėti pastangas juos išgauti. Pasiųsk užregistruotą laišką prašydamas tokio certifikato su tinkamu mokesčiu. Laikyk kopiją laiško. Jeigu į ilgą laiką atsakymo negauta, arba jeigu atsakymas nėra tinkamas, tai korespondencija parodys, kad tamsta bandei išgauti gimimo certifikatą. Afideivitai tada turi būti pristatyti apie tikrą amžių ir liudijimą su teisingais liudininkais.

Tie visoki keblumai surišti su išgavimu gimimo certifikatų parodo, kaip yra svarbu užregistruoti visus gimimus J. A. Valstijose. Kada vaikas pirmą kartą ateina į mokyklą, turi parodyti gimimo certifikatą. Vaikai ieškodami darbo irgi turi neštis metrikus. Naujas Labor Standars įstatymas, žinomas kaipo Valandų-Algų įstatymas, reikalauja certifikatus nuo nepilnamečių, kurie ieško darbo industrijose ir amatuose.

Balsavimo teisė kartais nusprendžiama metrikais ir daugumoj atsitikimų darodymas metų reikalaujama, kuomet jaunieji nori arba bando apsivesti. Galu gale gimimo certifikatas turi būti pristatytas, kuomet asmuo nori atsistatyti iš darbo ir nori gauti pensiją.

FLIS.

Apie taiką

P. Welles išvažiuojant iš Italijos, Vatikanas paskelbė, kad iki šiol jokių taikos siūlymų nebuvo patiekta nei Vokietijai, nei alijantams. Amerikos Prezidentas Rooseveltas tokį pasiūlymą įteiks, jeigu jis ras reikalo. Iš pranešimų matyti, kad Italija labai patenkinta Welles atsilankymu. Ką apie tai mano vokiečiai ir alijantai, nežinia.

Anglijoje dabar daug kalbama apie vyriausybės perorganizavimą. Galimas daiktas, kad netrukus įvyks pakeitimų Anglijos ministrų kabinete, tačiau atrodo, kad Chamberlaino pozicija vyriausybėje kol kas dar stipri.

AKTUALIAIS REIKALAIS

Olimpiada

Nežiūrint, kad karas smarkiai nualino Suomiją, Suomijos sportininkai su valdžios pagalba vis dar mano šiais metais pasaulinę olimpiadą suruošti Suomijoje. Tuo tarpu oficialiai neatsakoma, tačiau paskelbta, kad suomiai pirma pradės krašto atstatymo darbą ir jeigu tas vyks gerai, tai olimpiada įvyks Suomijoj.

* * *

Negincijo

Neseniai Lietuvoje mirės prūsų lietuvis, Lietuvos diplomatas ir didelis visuomenės veikėjas Dr. Dovas Zaunius, mokslo metais Vokietijoje ir Rytprūsiuose savo bendradarbiams ir mokslo draugams sakydavo: "Aš berods esu Vokietijos pilietis — aš to ginčyti negaliu. Bet aš esu lietuvis — to jūs ginčyti negalite." Iki pat mirties Dovas Zaunius buvo lietuvis patriotas ir atkaklus Lietuvos reikalų gynėjas.

* * *

Didlaivis

Kai į New Yorką atplaukė naujasis anglų keleivinis laivas "Queen Elizabeth," lakios vaidentuvės žmonės tuojau pradėjo kalbėti, kad visi anglų ir prancūzų didlaiviai suplaukė į New Yorką tikslu Amerikos kareivius gabenti į Europą kariauti. Teisybė, tie laivai gabens kareivius, bet ne amerikonus, o australus. "Queen Mary" ir "Mauretania" išplaukė į pavojingą kelionę "kažkur Atlante." Abi šios jūrų karalienės išplaukė be "pompo," be mosikavimų ir linkėjimų. Mat karo metas.

* * *

Amžina jaunatvė

Nuo neatmenamų laikų žmogus ieškojo ir ieško "amžinos jaunatvės šaltinio." Moderniais laikais mokslas beveik kasdien suranda ką nors, žmogaus amžių pailginti, jo silpną kūną sustiprinti. Dabar du Kalifornijos medicinos gydytojai Dr. Morgan ir Simms paskelbė, kad jie jau kelinti metai eksperimentuoja su vitaminu B. Tie eksperimentai, kaip jie sako, parodė, kad to vitamino pagalba galima panaikinti plaukų žilimą ir fizinį susilpnėjimą senatvėje. Bandymai iki šiol buvo daromi su gyvuliais, tačiau neabejojama, kad jie taip pat veiktų ir į žmones. Bet geriausias vaistas nuo senatvės yra noras gyventi.

* * *

Rusams neužtenka

Negana, kad rusai susitarę su Suomija paėmė dalį Suomijos žemės, bet dabar pravedant naujas sienas tarp Rusijos ir Suomijos, rusai "nuvogė" nuo Suomijos dar keletą šimtų ketvirtainių mylių plotą. Švedai sako, kad Rusija, vos spėjus ratifikuoti sutartį su Suomija, jau vagia jos žemę.

LIETUVIŲ TAUTINĖS VISUOMENĖS SEIMO REIKALU

Ar reikalinga šaukti Amerikos Lietuvių tautinės visuomenės seimas? Tas klausimas privalo būti išspręstas tautinės srovės veikėjų ir laikraščių.

Pastaromis dienomis tautiniuose laikraščiuose tilpo Tarpininko straipsnis "Žodis Vidurio Žmonėms," kuriame tautinės visuomenės suorganizavimo pareiga siūloma tautiniams laikraščiams.

Tautiniai laikraščiai, suprantama, tą paremia ir stengsis tą idėją pravesti iki įsikūnijimo, bet sau į talką privalo kviesti ir kviečia tautinius veikėjus esančius įvairiose kolonijose. Kai seimas įvyks, juk tie veikėjai turės atstovauti savo kolonijas, savo organizacijas ir padėti spręsti reikalus.

Reikalinga, kad į darbą stotų ir mūsų senieji veikėjai-veteranai ir naujosios gentkartės žmonės. Darbo visiems bus užtektinai.

Kad tautinei visuomenei reikia organizuotis ir sukonsoliduoti savo jėgas parodo tos srovės veikėjų tam dedamos pastangos jau per pastarus penketą metų.

Nuo 1934 metais Clevelande įvykusios tautinių veikėjų konferencijos, pradėjus savitarpinius santykius gerinti ir nesusipratimus mažinti, tos pastangos davė gerus vaisius. Tautinės konferencijos po to laikyta kas du metai: 1936 metais—konferencija Scrantone, kuri net isteigė pastovią Tarybą tautinės srovės savitarpinių santykių derinimui. 1939 metų gruodžio mėnesį įvyko dar ir specialė konferencija rytinių valstybių tautinių veikėjų. Kiekviena tų konferencijų davė vis geresnius ir geresnius rezultatus.

Dabar prieina laikas kalbėti apie **sušaukimą visuotino Amerikos Lietuvių tautinės visuomenės seimo.**

Kada geriausia būtų tas seimas sušaukti? Apie tai turėtų plačiau pasireikšti tautinių laikraščių redaktoriai ir mūsų veikėjai. Mintimis pasikeitus, netrukus prieitume prie tinkamos išvados.

Seimas galima būtų laikyti kartu su SLA seimu Chicagoje šią vasarą, bet gal geriausia tiktų laikyti visai atskirai. Kurie važinėjo SLA seimuose jau patyrė kaip juose laikas sugaišinamas šiaip smulkiems dalykėliams ir rimtiems reikalams aptarti laiko dažniausia nelieka.

Jei šaukti tautinės visuomenės seimą pora dienų prieš SLA seimą, sunku gauti gana delegatų, kurie galėtų atvažiuoti visai dešimčiai dienų į seimus, ir tankiai patys svarbieji veikėjai neapsiima. Bet daugiau rasis veikėjų, kurie gali tam tikrais protarpiais pašvęsti po dvi-tris dienas visuomeniškiems reikalams.

Jeigu rastume tinkamą laikotarpį pašvęsti tautinės visuomenės reikalams išspręsti ir priimti savo veikimui planus, be jokių skubinimų, be įtempimo, tikiu galėtume atlikti tą paskutinį svarbiausį žygį kokis seka po tautinės srovės keturių viršpaminėtų konferencijų.

Mano manymu, tinkamiausias laikotarpis būtų Labor Day, kada išeina, galima sakyt, trys dienos švenčių ir oras tebėra tinkamas automobiliais važinėti. Bet jei būtų sutarta ant kurios kitos dienos, taipgi ir vietos, turės būti visiems priimtina.

Tautinės visuomenės suorganizavimas lengvai galimas, dirva gerai paruošta, tik reikalinga tą idėją nuo dabar akstinti pirmyn, pirmyn, ir netrukus mes galėsim pasidžiaugti dideliais savo darbo vaisiais.

Tautinėje-vidurinėje srovėje darbo yra daugybė.

Kadangi niekas kitas už mus nedirbs, tai, vyrai, visi į darbą!

K. S. Karpius.

ŽINIOS IŠ KLAIPĖDOS KRAŠTO

Pasivaikščiojimas ant jūros

Kadangi dabar jūra ties Klaipėda keletą kilometrų padengta storoku ledu, tai šventadieniais keli tūkstančiai žmonių eina pasivaikščioti ant jūros. Kai kurie nueina ledu kelis kilometrus nuo Klaipėdos. Daugelis tokius pasivaikščiojimus ledu atlieka pačiūžomis, slidėmis ir rogutėmis, o kai kurie net dviračiais, nes sniegas ant ledo gerokai prišalęs ir važiuojant dviračiu neklimstama. Tik ties pietiniu molu yra nedidelė properša. Aplink ją renkasi daug žmonių, nes toje properšoje maudosi daug jūros paukščių.

Nusinuodijo Lietuvos pilietė

Klaipėdoje, Muehlentor gatvėje 91 rasta nuo anglių garų nusinuodijusi Lietuvos pilietė Teresė Skladauskaitė, 34 metų amžiaus. Ji viena tame kambaryje gyveno. Klaipėdos laikraščiai rašo, kad tuo tarpu dar nežinoma, ar ji nusinuodijo sąmoningai ar netyčia.

Laukia ir kitų valstybių darbininkų

Reicho darbo ministerijos valstybės sekretorius Dr. Syrupas spaudai paaiškino dėl žemės ūkio darbininkų. Tą paaiškinimą įsidėjo ir Rytprūsių laikraščiai. Jis aiškina, kad pavasarį atgabentiems ir ūkininkams išdalintiems darbininkams teks mokėti specialų atlyginimą, kuris bus nustatytas. Tas atlyginimas būsiąs kitoks negu normaliai Reiche mokama žemės ūkio darbininkams. Tačiau tie darbininkai galėsią užtikrinti pavasario sėjos, vasaros ir rudens darbų ūkiuose atlikimą, bet iš viso žemės ūkio darbininkų klausimas tuo nebūsiąs išspręstas. Užtat esą reikia rūpintis, kad ūkininkai turėtų nuolatinių pastovių darbininkų ir ypačiai, kad ūkininkų jaunimas kuo mažiausiai trauktųsi į miestus, į pramonę ir į įstaigų darbą. Ūkininkų jaunuomenei sulaikyti namie esą daroma įvairių žygių. Be to, šiemet ūkio darbininkų būsią įsigabenama iš Italijos, Slovakijos, Vengrijos ir Olandijos. Jų būsią įsigabenama tiek, kiek leisią piniginiai ištekliai.

Kiekvienam žmogui ketvirtadalis kiaulės

Dabar paskelbti kiaulių surašymo duomenys. Surašymas buvo gruodžio mėn. Reiche yra apie 25 milijonai kiaulių. Maitinimo ministerijos sekretorius spaudoje dabar skelbia apskaičiavimus, kad kiekvienam gyventojui tenka maždaug po ketvirtdalį kiaulės. Esą vykdant dabartinį maisto padalinimo principą, tokio kiaulių skaičiaus pakaks Vokietijos gyventojams maitinti. Visų vietovių ūkininkai (tas atsišaukimas paskelbtas ir Klaipėdos vokiečių spaudoje) raginami turimą kiaulių skaičių išlaikyti, o kas gali, dar turi didinti. Tačiau kartu nurodoma, kad tuos produktus, kurie tinka ir žmonių maistui reikia stengtis kuo mažiausia kiaulėms sušerti, pav. bulves. Nurodoma, kad viso Vokietijoje suvartojamo mėsos kiekio, kiauliena mėsa sudaro 65%.

ANIS RUKAS

LENKAI LIETUVIAMS NE BIČIULIAI

Net keturiolikto amžiaus pabaigoj, kai Lenkija buvo maža ir silpna valstybė, o Lietuva plati ir galinga šalis, Lenkija nebuvo drauginga Lietuvai.

Po Liublino unijos 1569 m., nors lietuvių valdomų žemių plotas irgi dar buvo didesnis už Lenkiją ir Lietuva buvo apkrikštyta, bet lenkai su lietuviais skaitėsi tiek, kiek lietuvių jėgos bijojo. Abelnai Lietuvą ir lietuvius laikė Lenkijoj priklausomais pavaldiniais.

Nuo Lietuvos apsikrikštijimo lenkai lietuvius laikė *savais*, arba pakrikštytais *pagonais*, visus kas laikėsi lietuvybės papročių ir kalbos.

Lietuvos Žynių — Krivių pranašavimas, kad primesta nauja kryžiaus ženklo tikyba, atneša Lietuvos galybei pražūtį, o lietuviams pavergimą, išsipildė. Lenkai ir kryžiokai Lietuvos žemes suskaldė, pasisavino, o gyventojus iššudė, ar ilgainiui ištautino. Iš virš 15,000.000 nei trijų milijonų nūnai lietuvių nepriskaitoma... Išponėjusi, išpampusi Lenkija, daugiausia Lietuvos lėšom, pati žlugo.

Po Didžiojo karo 1919 m. ugninėm pastangom, uolių tėvynainių, Lietuvos kaimo auklėtinių, iš griuvėsių atstatyta, nors ir be pietinių sričių, ir be Prūsijos, stojo nepriklausoma Lietuva. Maža kas iš svetimų šalių lietuvių sumanymą prikelti Lietuvą rėmė. Kažkokios galės dėka, didžiosios valstybės — Prancūzija, Anglija ir Jungtinės Valstybės, Lietuvos prisikėlimu kaipo nepriklausomos, nepritarė, neigė. J. V. prez. Wilsonas, Anglija ir Prancūzija norėjo, kad Lietuva dėtusi prie Lenkijos, kad pati Lenkija to daugiausia geidė, netenka abejoti.

Per visą Lenkijos gyvavimo laiką ji tykojo ir laukė tinkamos progos Lietuvą pavergti, prisijungti, iki pagaliau pati žlugo.

Lenkijos žlugimu nei lietuviai, nei čekai nesisieloja, o tik raminasi: Lenkija bekasdama kaimyninėm šalim duobę: Čekijai ir Lietuvai, pati įkrito. Jei Lenkija būtų nuoširdi, bent kiek padoresnė, jei būtų Čekijos nepuolusi, o palaikiusi prieš Hitlerio užmačias, būtų Hitleris nedrįsęs visos Čekijos grobti; būtų Klaipėdą Lietuva tebevaldžiusi ir pati Lenkija gyvavusi.

Godumas ir grobimas svetimo, neišeina į gerą.

Keista, kad tūli lietuviai užmiršę lenkų žiaurumus ir jų darytas lietuviams ir Lietuvai skriaudas, rodo užuojautą perblokštai Lenkijai, kurios žlugimo kaltininkai patys lenkai. Lietuviai net linki Lenkijai atsigaut, daro išvadas, kad atgijusi Lenkija persitvarkiusi, valdysis demokratiniais dėsniais ir būsianti Lietuvai drauginga kaimynė.

Tų lietuvių geri norai Lenkijai vaikų svajos. Tvirtesni tėvynainiai nenori, arba nepaiso Lenkijos atsigavimo. Kai Lenkija atsigaus, jos siaurose ribose Varšuva ir Krokuva sudarys apie 13 milijonų, tai bus kelis syk didesnė ir galingesnė už Lietuvą. O kad su Lietuva politiniais sumetimais "draugauti", o jei ne — suktybe Lietuvą norės pasivergti, tai nereikia būt pranašu.

Iš seno Lenkija tebeturi viršuj įvairdytų šalių užuojautą, dvasinę ir reikalui, medžiaginę paramą.

Priešingai, ne lietuviam į lenkų laikraščius, o lenkams reikia į lietuvių rašyti pasiaiškinant lenkų padarytas klaidas ir skriaudas lietuviams ir Lietuvai.

Dabar, kada Lietuva atgavo dalį Vilnijos, lietuvių protėvių ir prosenių žemės srytį, atjūnai lenkai užuot likę nuolankiais Lietuvos gyventojais, suokalbiauja atsimesti nuo Lietuvos! Lietuvos valdininkai už tokius rūsčius išsišokimus nebaudžia kaip privalėtų, o leidžia Lenkijos šaikom sauvaliauti.

Jei lenkai užėmę amžiais lietuviais apgyventas ir lietuvių valdytas sritis, lietuvius engė, smaugė ir visaip neigė už lietuvybę: uždarinėjo lietuvių draugijas, mokyklas ir laikraščius tai lietuviai savo žemėj, daugiau turi teisės pavartoti griežtesnes priemones prieš atėjūnus (nors ir 500 metų Lietuvoj gyvena jei nesivadina lietuviais, yra atėjūnai).

Per bažnyčias ir vienuolynus, po katalikybės skraiste, apsaugoti papos konkordatu, lenkomanai varo slaptą prieš Lietuvą sąmokslą, ir jei Lietuvos valdžios pareigūnai lengvai tą praleis, tik lenkus bardami, jei Lenkija atsipalaidos, ji pasiims netik Vilniją, bet ir visą Lietuvą!

Ir nūnai Lietuva išliko karo nepaliesta ir jei ateity pavojingiausiam Lietuvos gyvybės atvejuje išlaikys taktą, liks neprikausoma. Patekus po lenkais ar vokiečiais, lietuvybės išlaikymas neįmanomas.

Kol nevėlu, Lietuva turi imtis griežtų, aštrių, trumpų ir veiklių priemonių prieš lenkomanus ir bendrai prieš visus lenkus, kurie Lietuvoj kuriasi ir rengia dirvą būsimai Lenkijai.

Uždaryti lenkų laikraščius, mokyklas ir draugijas, kurie jaučiasi perdaug iasvai. Vysk. Jalbžykowskį išvaryti Lenkijon ar kitur. Bendrai Lietuvoj bažnyčios atskyrimas nuo valstybės išeitų Lietuvai į gerą, o lietuviams į sveikatą! Reikia neužmiršti, kad Romos popiežius eina su galingaisiais. Lietuvai jis niekad gero nelinkėjo ir nelinkės, apart pražūties. Užtai su tokiais diplomatais reikia skaitytis stačiai ir trumpai, nes jie yra Lietuvai klastingi draugai.

LIETUVOS SKLANDYTOJAI SKRAIDYS RADIJO BANGŲ VEDAMI

Lietuvos aero klubas vienintėlė organizacija, kuri vykdo Lietuvos jaunuomenės sklandymo paruošimą. Kiekvienais metais šis darbas yra tobulinamas ir plečiamas. Šiais metais naujasis LAK sklandymo komitetas, vadovaujamas lak. Dženkaičio, jau nusprendė įvesti į Lietuvos sklandytojų paruošimą patį moderniausią sklandymo mokymo būdą. Bandymai jau daromi. Sklandytojas savo mašinoj turės radijo imtuvą. Iš žemės, radijo bangomis bus sklandytojui nurodinėjama sklendimo ir skriejimo metodai, o taip pat teisingas vilkimasis paskui lėktuvą, greitas suradimas keliančių srovių. Radiju vadovaujantis, apmokymas labai suprastės ir bus galima pasiekti gražių rezultatų. Radio valdomus sklandytuvus iš Baltijos kraštų pirmoji turės Lietuva.

Vienodi

Vokiečiai visai nesijaudina dėl vyriausybės pasikeitimo Prancūzijoje. Nacių sluoksniai sako, kad Daladier ir Paul Reynaud jiems vienodi. Vyriausybės pasikeitimas nepakeis karo eigos. Vis dėlto nurodoma, kad gali būti smulkių pakeitimų, tačiau ne fundamentalinių.

Į SLA VICE-PREZIDENTUS

VINCAS A. KERŠEVIČIUS

Išsirinkę SLA prezidentu p. Laukaitį, mes turime prisiminti, kad prezidentas turi sau padėjėją, kuris vadinasi viceprezidentu. Kaip prezidento taip ir vice-prezidento užduotis yra rūpintis organizacijos ir jos narių gerove. Seniau visada taip ir būdavo. Bet pastarais laikais, kuomet prezidentas savo pareigų nepaisė ir jomis nesirūpino, tai ir jo padėjėjas yra tik iš vardo. Viskas kiek apie jį žinome, tai tik tiek, kad nuvažiavęs į Pild. Tarybos suvažiavimą ten pasėdi. SLA agitatyviškame gyvenime jis nesirodo ir nieko neveikia.

O to ilgiau pakęst mes neprivalome. Viršininkus mes renkame tam, kad jie dirbtų mūsų organizacijos augimui, o ne vien tik savo vietas užėmę laikytų. Todėl mes rinksime ir naują viceprezidentą, kurio urėdan kandidatu turime Vincą A. Kerševičių iš Scranton, Pa.

Vincas A. Kerševičius kilęs iš tėvų vilniečių, gimęs Londone, Anglijoj, amžiaus turi 42 metų, šioje šalyje gyvena nuolat per 32 metu ir SLA nariu yra nuo 20 metų. Savo kuopos valdybos įvairiuose urėduose išbuvęs virš 13 metų, dabar yra SLA 7 apskričio organizatorium.

Ponas Kerševičius verčiasi pardavimu valgomų produktų, ir kuomet pas mus visur paprastą, kad pramoninkai savo neveiklumą teisina "neturėjimu laiko," tai mūsų tautietis Kerševičius būdamas pramoninku, organizatyviškam darbui laiko turi visada, ir kitiems parodo, kad veiklume rolę lošia ne laikas, tik pasišventimas. Tai patvirtina jis savo pasišventimu, ir pats duoda pavyzdį visiems tiems pramoninkams, kurie "neturi laiko." Kuopos ir apskričio rubežiuose p. Kerševičius savo darbštumu ir energija užsitarnauja visų kredita. Tokio pasišventusio darbininko mums kaip tik ir reikia SLA viceprezidento vietoje. Todėl turėdami visas reikalingas kvalifikacijas, visi kaip vienas, balsuosime rinkdami V. A. Kerševičių SLA viceprezidentu.

Mes balsuosime, ir prašome visų kitų lankyti skaitlingai kuopų susirinkimus ir renkant SLA viršininkus, viceprezidentu rinkti V. A. Kerševičių, ties jo vardu rašant kryžiuką X.

SLA Gerovės Gynėjai.

IŠ VILNIAUS KRONIKOS

Švietimo reikalai Vilniuje

Dabar Vilniuje yra 65 valstybės lėšomis išlaikomos pradžios mokyklos. Kai Vilnių valdė lenkai, tokių mokyklų buvo tiktai 46.

Pradžios mokyklos jau baigiamos aprūpinti mokslo priemonėmis bei mokslo vadovėliais. Daliai neturtingų mokinių vadovėlius parūpino Vilniaus miesto savivaldybės švietimo skyrius, kita dalis gavo jų iš Lietuvos visuomenės suaukotų Vilniaus kraštui vadovėlių.

Beveik prie visų valstybinių pradžios mokyklų Vilniuje veikia vakariniai lietuvių kalbos kursai suaugusiems. Kursų lankytojai suskirstyti grupėmis pagal išsilavinimą ir amžių. Kursai yra prieinami visiems sostinės gyventojų sluoksniams. Į veikiančius prie pradžios mokyklų lietuvių kalbos kursus prisirašė tiek daug klausytojų, kad jiems dėstytojų teks kviestis iš šalies, nes mokyklose dirbą mokytojai nepajėgia tų pareigų atlikti.

Reikia pasakyti, kad nemoką valstybinės kalbos vilniečiai noriai jos mokosi.

Vienąme Vilniaus Kraštui Remti Vyr. Komiteto posėdyje pirm. Dr. J. Navakas pranešė, ką jis patyrė Vilnijoje moksleivijos būtiniausio aprūpinimo reikalais. Jam tekę plačiau išsikalbėti su Vilniaus. Švenčionėlių ir Valkininkų mokyklų inspektoriais ir Vilniaus pradžios mokyklų vedėjais.

Vilniaus magistratas visiems Vilniaus prad. mokyklų mokiniams duoda užkandžius, kuriems iki šiol skyrė kiekvienam po 4-5 centus, o toliau nustato padidinti užkandžių išlaidas iki 7 centų kiekvienam mokiniui. Iš to numanu, kad tokie užkandžiai tegali gelbėti gerai namie papusryvusiems mokiniams. O daugumą mokinių yra šelpitinų ne tik maistu, bet ypač drabužiais, avaline ir vadovėliais.

Pedagogai pripažįsta, kad bent ketvirtą dalį mokinių reikėtų sušelpti rūbeliais ir avaline.

Daugeliui mokinių sudaro sunkumų vadovėlių įsigijimas dėl lėšų stokos. Tiesa, daug vadovėlių suaukojusi Lietuvos moksleivija, bet tie vadovėliai sudaro didelį autorių ir laidų margumyną, taigi sunku surinkti vienodų vadovėlių didesnius skaičius mokykloms aprūpinti. Šiuo klausimu mokyklų vadovai yra davę praktiškų sumanymų, kuriuos V. K. R. Vyr. Komitetas stengsis įgyvendinti.

Bendrabučiuos išlaikomiems vidurinių mokyklų moksleiviams ir moksleivėms Komitetas nupirko bei paruošė pustrečio šimto uniforminių drabužių vienetų.

Pradinių mokyklų mokiniams tuo tarpu nuperkama keli šimtai porų batelių, kurie taip pat bus išdalinti.

K. V-ras.

SAULĖ TEKA, SAULĖ LEIDŽIAS

Saulė teka, saulė leidžias—
skamba iš dainos.
Kietas vargas nepaleidžia
nėr šviesios dienos.

* * *

Štai namie mažytis mykia
sako: Duonos duok!
Tau veidai seniai sunykę—
pusbadžiu gyvuok.

* * *

Gatvėj sniegas, gatvėj vėjas...
Gatvėj neramu.
Nuomos, brol', nesumokėjai,
meta iš namų.

* * *

Baltos gėlės... Sniego gėlės...
Mielas, neraudok.
Mums netinka ašarėlės,
priešais vėjus stok!

* * *

Iš namų seniai išvyti,
nuogi ir basi.
Auk tu didelis, mažyti,
laimę gal rasi.

KAZYS JAKUBĖNAS

SNAIGĖS

Snaigės birt pradėjo,
kaip žiedai gėlių.
Mylimoji ėjo
apsnigtu keliu.

* * *

Daug vargų kentėjo,
buvo alkana,
bet širdy skambėjo
meilė ir daina.

* * *

Greitai, greit užstojo
vakaras žiemos.
Snaigės greit užklojo
baltas pėdas jos.

JUNGTUVIŲ ŽIEDO ISTORIJA

Jungtuvių žiedus šiandien nešioja viso kultūringojo pasaulio vedusieji, tačiau ne visi žino kaip tas žiedas atsirado ir kokiu būdu jis buvo pradėtas vartoti vedusiųjų.

Jungtuvių žiedo istorija yra labai sena. Gilioje senovėje, kai žmonės dar daugiausia gyveno iš medžioklės ir medžioklėje naudojo lankus ir strėlias, tūlam mūsų galvojančiam proseniui į galvą atėjo mintis, kad galima būtų apsaugoti rankas nuo sužeidimo į stygą užsimovus ant piršto metalinį žiedą. Kadangi anais laikais buvo leista medžioti tik suaugusiems ir stipriems vyrams, tai ilgainiui tas metalinis žiedas pasidarė vyro subrendimo simboliu.

Vėliau įsigalėjo paprotys, kad vyrai medžioklinį žiedą įteikdavo savo sužiedotinėms prieš vestuves, kaip savo subrendimo įrodymą. Dar vėliau lygus apvalus žiedas įgijo tą prasmę, ką jis turi šiais laikais ir nuo tada jungtuvių žiedus žmonės pradėjo gaminti iš aukso ir kitų brangių metalų ir akmenų.

LONDONAS TOLSTA NUO NEW YORKO

Massachusettso technologinio instituto profesorius Dr. Hadanas T. Stetsonas pranešė pastariajame Amerikos mokslų skatinimo sąjungos kongrese, kad suradęs dieninius ir metinius nuotolio svyravimus tarp Londono ir New Yorko. Tie svyravimai priklausą nuo saulės ir mėnulio veikimo. Trejus metus stebėdamas patyręs, kad N. Metų dieną Londonas esąs vidutiniškai 39 pėdas (11 m. 87.43 cm.) toliau nuo New Yorko, ne kaip liepos 4 d.

Belgijoje uždrausta išleisti flamandų nacionalistų žurnalą "Dietsc Opvoedkundig Tydschrift" už straipsnius, kiršinančius kariuomenę ir gyventojus. Be to, Namuro ir Liežo provincijose šiomis dienomis policija padarė eilę kratų komunistų būstuose. Buvo rasta daug inkriminuojančių dokumentų.

KAM BŪTŲ NAUDINGAS KARAS VIDURINĖJE AZIJOJE

Skaitant dienraščius nebegali susigaudyti kas ten dedasi Azijoje, vad. Artimuosiuose Rytuose. Tai praneša apie mobilizaciją Irane, tai vėl žinias apie tai atšaukia; paskui rašo, kad Afganistane prie sienų koncentruojama kariuomenė, netrukus praneša, kad tos žinios nepagrįstos. Panašiai dedasi ir su Turkija: ir ji, vienomis žiniomis, mobilizuojasi ir traukia savo kariuomenę prie Sovietų sienų, kitomis,—kad nieko panašaus Turkija nedaro...

Nieks nepasakys tikrų žinių, kas dedasi ir ką didžiosios valstybės Artimuose Rytuose mano daryti. Tai yra paslaptis, kurią galima tik spėlioti ir kai kuriais duomenimis pasiremiant samprotauti, ko gali sulaukti Azijos kraštai.

Kitą vertus, ir Vokietija gali sumanyti karo žygį į Vidurinę Aziją, pastatyti pavojun Mossulą su jo naftos šaltiniais, anglų valdomais, ir Indiją su jos nesuskaitomais turtais,—pamėginti sukelti indus ir arabus prieš Angliją.

Yra nuomonių, kad gali būti sukelta karo audra Kaukaze ir prie Juodųjų jūrų, grėsiant sovietų naftai, anglių ir geležies rūdos kasykloms, kuriomis labai susidomėjusi Vokietija, įsigabenanti iš rytų viską, ko jai trūksta karui vesti.

Vokietija, greičiausiai nepanorėtų karo prie Juodųjų jūrų arba Užkaukazėje, nes tas karas arti vietų, kuriose ji gauna pirktis įvairių prekių, būtų jai pavojingas. Bet į rytus nuo Kaspijos jūros Vokietija galėtu paskatinti puolamojo pobūdžio karinius veiksmus, pažeisti britų galybei.

Tad taip samprotaujant, strateginiu požiūriu būtų visai suprantamas dalykas, jei anglai ir prancūzai pamėgintų įžiebti karo gaisrą į vakarus nuo Kaspijos jūros. O Vokietijai būtų parankus karas, jei jis kiltų į rytus nuo Kaspijos jūros. Bet tas rajonas nūdienio stiliaus karui netinka,—kalnuotuose, be kelių kraštuose sunku būtų vežioti kariuomenės ginklavimą ir tiekimo reikmenis. Be to, vandens stoka daugelyje šių vietų neleidžia sutelkti didelių kariuomenių. Bet vengiant leisti į karą dideles kariuomenes, karo žygis tose srityse vis dėlto galimas, tačiau su tokiais sunkumais, apie kuriuos Europos karo vadai nė supratimo neturi.

Kaip kraštas, kuriame, be kitų, galėtų susigrumti dėl savo reikalų Europos valstybės, minimas Afganistanas. Tos valstybės plotas siekia 650,000 ketv. klm.—Prancūzija mažesnė visu 100,000 ketv. klm.

Tai skurdus kraštas. 6,500,000 Afganistano gyventojų gyvena, mūsų europiečių supratimu, vargingą gyvenimą, toli nuo žmonijos pažangos. Tame primityviame krašte raštingų žmonių beveik nėra. Nėra jojo nė vieno kilometro ir geležinkelių.

Pažymėtina, kad geležinkelių nebuvimas ne tik afganiečių apsileidimo, bet ir anglų pastangų pasėkos. Anglija deda visas pastangas, kad Afganistanas liktų nepereinama kliūtimi pakeliui į jų valdomą Indiją. Dėl to Anglija 1907 metais privertė Rusiją atsisakyti įtakų į Afganistaną, kuris tuo būdu liko Anglijos monopolinėje globoje. Tas susitarimas jau seniai nebegalioja. 1919 metais, kai į Afganistano sostą įžengė karalius Amanullah, buvo pakviesti vokiečių kariniai ir techniniai instruktoriai. Dėl to Amanullah greit neteko sosto. Po Amanullah į Afganistano sostą įžengė Habibulah, bet po kelių mėnesių ir jam teko atsisakyti vainiko, nes jis nebuvo pakankamai paklusnus anglams. Afganistano valdovu tapo Nadiras, kuris gavo iš Londono du milijonus svarų pinigais ir karine medžiaga, ir įsileido į savo žemę anglų kariuomenės dalinį; tas dalinys saugo Nadirą, o kartu gina ir anglų interesus nuo dažnai sukylančių laukinių tautelių, gaunančių ginklus iš tų valstybių, kurios nesutinka su anglų viešpatavimu Afganistane.

Anglų kariuomenė labai varžo svetimšalių kelionės į Afganistaną: į tą kraštą dabar patekti taip pat sunku, kaip ir į paslaptingąjį Tibetą.

Afganistano kariuomenę sudaro 8 pėstininkų divizijos, yra dvi Afganistano kariuomenės taikos metu yra per 60,000 kareivių ir karininkų ir 100 patrankų.

Afganistano kariuomenės kokybę sunku įvertinti, nes stambesniuose modernaus karo veiksmuose ji nepasirodė. Vis dėto, ją sudaro gera žmonių medžiaga.

Tuo būdu nedidelio ir silpno Afganistano reikšmė labai didelė, nes jis gina kelius į Indiją ne tik savo kariuomene, bet ir nepereinamomis, be kelių vietovėmis. Tad jei kas nors mėgintų kelti anglams nenaudingą karą Azijoje, sutiktų iš anksto numatytas, sudarytas ir sunkiai nugalimas kliūtis.

P. Š.

FILMOS APIE LIETUVOS KARIUOMENĖS ĮŽENGIMĄ Į VILNIŲ

GRAND RAPIDS, Mich. — SLA 42 kuopa rengia judamų paveikslų rodymą balandžio 7 d., 7:30 valandą vakare Šv. Jurgio draugijos svetainėje. Filmas rodys broliai Motuzai. Bus rodoma Lietuvos kariuomenės įžengimas Vilniun (Jaudinanti vaizdai iš kariuomenės žygio Vilniun: peržengimas buvusios demarkacijos linijos, Vilniaus krašto gyventojų graudus ir nuoširdus pasitikimas, įžengimo Vilniun scenos ir t.t.) Lietuvos architektūra ir statyba. (Padaryta pažanga per trumpą nepriklausomybės gyvenimo laikotarpį: jos naujos mokyklos, ligoninės, namai, keliai, tiltai ir t.t.)

New Yorko Pasaulinė paroda su Lietuvių Diena. (Lietuvaitė Miss World's Fair ir kiti įdomūs vaizdai). Dalis pelno nuo šios pramogos bus skiriama Vilniaus krašto šelpimui. Atsilankę, žiūrėdami į gražius vaizdus kartu sušelpsit vilniečius. Vilniaus krašte yra daug žmonių, reikalingų pašalpos. Be šelpimo kitų, yra daug ūkininkų, kurie neturi sėklų. Reikia juos aprūpinti sėklomis.

Vietiniai ir iš apylinkių nuoširdžiai kviečiami atsilankyti.

Komitetas.

KOKIA SPALVA, TOKIA NUOTAIKA

Visai ne vistiek kokios spalvos yra kambarys, kuriame gyvename ar dirbame. Tapetų, užuolaidų, patiesalų spalva nervus gali veikti stiprinančiai, gaivinančiai, arba priešingai—slėgiančiai, erzinančiai. Tinkamiausios kambariui spalvos yra oranžinė ir geltona. Oranžinė spalva kambariams dažnausia naudojama, nes ji nuteikia gyvai ir džiaugsmingai. Gelsva spalva išblaško nuovargį ir kelia darbiningumą.

KUR ATSIDURS PAMINKLAS PILSUDSKIUI?

Prieš porą metų tarptautiniame konkurse Lenkijoje už paminklo Pilsudskiui projektą pirmą premiją laimėjo jugoslavas skulptorius A. Augustinčičas iš Zagrebo. Buvo numatyta paminklą pastatyti Katovicuose.

Lenkijai suirus skulptorius Augustinčičas neteko saitų su komitetu paminklui statyti. Per tą laiką Pilsudskio bronzinė statula jau buvo nuliedinta ir dabar laikoma Zagrebe. Skulptoriui ji kaštavo pusantro milijono dinarų.

Skulptorius kreipėsi į lenkų emigrantų vyriausybę Paryžiuje, taip pat į paminklo statymo komitetą, atsidūrusį Rumunijoje, kad paminklo reikalą sutvarkytų. Iki šiol nei iš vienos, nei iš kitos vietos jokio atsakymo negauta. Bet gautas vokiečių konsulo Zagrebe pasiūlymas, nurodantis, kad Vokietija pasiims visus lenkų komiteto Pilsudskio paminklui statyti įpareigojimus, skulptoriui sumokės visas statulos atliedinimo išlaidas ir paminklą pastatys Katovicuose.

Skulptorius Augustinčičas į vokiečių pasiūlymą galutinai neatsakęs, nes laukias lenkų vyriausybės Paryžiuje atsakymo. Nuo to atsakymo pareis paminklo likimas. Arba paminklą išpirks lenkų emigrantų vyriausybė Paryžiuje, iki karo pabaigos ji palikdama Zagrebe, gal nusigabendama į Paryžių, arba paminklą išpirks Vokietijos vyriausybė ir tuoj pastatys Katovicuose.

MŪSŲ PAVASARIO ŠVENTĖS

Pirmoji pavasario šventė buvo "Sekminės," kurias švęsdavo gegužės mėnesį. Kam toji šventė buvo skiriama ir kokiomis apeigomis buvo švenčiama, aiškiai mums pasako užsilikusios apeigos.

Senoviškos Sekminės buvo skirtos garbinti dievams ir toms jėgoms, kurios padėdavo gyvulininkystėje. Kadangi senovėje lietuviai turėjo dideles gyvulių bandas ir daug arklių, tai sekminių šventes švęsdavo taip pat labai iškilmingai. Tai buvo piemenų šventės. Tą dieną piemenys, parvarę namo žalumynais ir gėlėmis papuoštus galvijus ir arklius, gaudavo įvairių dovanų, gėrimų ir valgių. Sunešę viską į vieną vietą, ilgai linksmindavosi. Juk daugelyje vietų ir šiandien piemenys panašiai tebedaro.

Antroji pavasario šventė buvo "Rasos" šventė, švenčiama birželio pabaigoje. Likusios senovės "Rasos" šventės apeigos dabar taikomos šv. Jono šventei birželio 24 d.

"Rasos" šventės buvo jaunimo šventės. Jaunimas, susirinkęs kur į vieną vietą, kurdavo laužus, šokdavo poromis per laužų liepsnas, ritindavo nuo aukštų kalnų šiaudais apvyniotus ir padegtus ratus, burdavo savo laimę. Jaunimo "Rasos" šventės trukdavo net kelias dienas. Daugiausia dar ir šiandien Joninės panašiai atšvenčiamos.

Įvedus krikščionybę, dvasininkai stropiai kovojo su įvairiomis senosios lietuvių tikybos apeigomis, kurias mūsų sentėviai pritaikė naujoms bažnytinėms šventėms, bet visai atpratinti liaudį nuo senoviškų papročių nepasisekė. Dar ir šiandien mūsų žmonėse užsiliko daug senoviškų švenčių papročių bei apeigų. Darydami tas apeigas pabrėžia savo prisirišimą prie garbingos senovės, stiprina savo tautiškumo jausmus.

KUR IR KAIP ILSISI POVANDENINIŲ LAIVŲ JŪRININKAI

Kai po daugelio dienų didžiai varginančio plaukiojimo ir nardymo britų povandeninių laivų įgulos pasikelia į vandens paviršių, tai tada jos skubiai vyksta į uostą, kur jų laukia milžiniškas laivas, vadinamoji "povandeninių laivų motina."

Šis milžiniškas laivas yra panašus pusiau į didelį viešbutį, pusiau į laivų remonto dirbtuves. Čia povandeninių laivų jūreiviams yra įrengta daug patogumų — karštos vonios, geros lovos, skanūs ir švieži valgiai, grynas oras ir kt. Čia pat povandeniniai laivai aprūpinami šaudmenimis, kuru ir atliekami jų pataisymai. Šitas laivas admiralitetui kainuoja apie vieną milijoną svarų sterlingų ir jis gali aptarnauti 9 povandeninius laivus ir jų įgulas. Tame laive nuolat dirba 500 įvairių specialistų technikų.

Kai tik povandeninis laivas prisiartina prie šio milžiniškojo laivo, tuojau jį kaip bitės apspinta šimtai technikų, jis iškeliamas, apžiūrimas ir į darbą paleidžiami įvairiausi instrumentai ir įrankiai. Per kelias dienas laivas pataisomas, aprūpinamas ir parengiamas kitam plaukimui. Tuo metu povandeninio laiko įgulos nariai pirmiausia išsimaudo šio laivo voniose. Tada jų laukia skaniai paruoštas stalas ir poilsiui parengtos lovos. Deja, šie malonumai ilgai povandeninių laivų įgulų nelepina—po kelių dienų poilsio jie vėl turi leistis į sunkią pavojingą kelionę.

* Ekstra! Ekstra! * Ekstra! *

AMERIKOS LIETUVIS

Bepartyvės kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis

PRISIŲSK $2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

$5.00 VERTĖS KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-jų skirtingų rušių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvy" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai

Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

NAUJAI IŠLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiurėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagamint Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta į 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimui Receptų. Kaina tik $1.00.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

VIENYBĖ

1940 metai, Kovo- March 26 d.

DARIAUS-GIRĖNO PAMINKLUI GAUTOS AUKOS

Iždininkas p. Spurga raportuoja fin. sekr. gautas sekamas aukas iki kovo 18 d., 1940 m., nuo Liet. Amer. Pil. Klubo iš Great Neck, N. Y. $5. Šios aukos buvo prisiųstos antrašu 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y., kurias persiuntė iždininkui komitetas.

Matulio ir Waiginio Kriaučių dirbtuvėj, 490 Johnson Ave., Brooklyne, pasidarbavus chermenui Vincui Bielskui darbininkai suaukojo $22.

Tai gražus pavyzdis kitoms draugijoms ir kriaučių dirbtuvėms. Komitetas taria nuoširdų ačiu už aukas visiems ir laukia malonios paramos Darius-Girėno paminklui pastatyti.

Visos aukos skelbiamos spaudoje ir sulyg galimybės per radijo, o pinigai dedami į banką vardu Darius-Girėnas Monument Fund. Dėl to ir prašoma išrašyti čekius ir Money Orderius dėl saugumo paminėtu vardu ir adresuoti iždininkui: Mr. John Spurga, Port Jefferson Sta., Long Island, N. Y., ir laukite nuo iždininko kvitos už pasiųstą sumą. Jei kurių aukos dar neskelbiamos, tai rinkėjas laiko pas save ir renka daugiau.

Dariaus-Girėno Paminklo
Komiteto vardu,
Adv. Steponas Briedis,
finansų sekret.

SKELBIAMAS NARIŲ VAJUS

Lietuvių Atletų Klubas, nutarė, kad per sekančius šešius mėnesius priims naujus narius, kurie norėtų veikti klubo ir lietuvių gerovei. Įstojimas nemokamai. Tie, kurie norės tapti nariais, tegul ateina į susirinkimą. Susirinkimas įvyks penktadienį, balandžio 5 d., 8 val. vakare.

B. Butkus, sekr.

SIMFONINIAI KONCERTAI VISUOMENEI

New Yorko miesto mayoro LaGuardijos rūpesniu ir New Yorko miesto WPA Music Project pasidarbavimu rengiami didžiuliai simfoninės muzikos koncertai.

Sekantis koncertas bus šį sekmadienį, kovo 31 d. Carnegie Hall, 57th St. ir 7th Ave., New Yorke.

Kiti koncertai bus: balandžio 7 d., gries Indianapolis Symphony Orchestra ir balandžio 14 d. programą pildys New York Philharmonic Symphony Orchestra. Koncertai įvyks Carnegie Hall.

STATOMA GRAŽI OPERETĖ

Gegužės 5 d., sekmadienį, Labor Lyceum salėje plačiai žinomas Brooklyno Lietuvių Operetės choras rengia didžiulį metinį koncertą ir scenoje stato gražią ir vaizdžią 2 veiksmų operetę "Sylviją." Vaidinimą atliks choro nariai, kurie savo didžiulei pramogai smarkiai ir stropiai ruošiasi. Praktikos vyksta net tris kartus savaitėje.

Į savo metinį didžiulį parengimą Operetės choras iš anksto užkviečia visą plačią visuomenę atsilankyti ir pamatyti jaunųjų jėgomis ir pastangomis surengtą gražų muzikalinį scenos veikalą. *P. J.*

FUTBOLO RUNGTYNĖS NEĮVYKO

Skelbtos futbolo rungtynės tarp Brooklyno Lietuvių ir WBF Manhattan futbolo komandos pereitą sekmadienį (per Velykas) neįvyko dėl šalto oro ir svetimtaučių futbolistų neatvykimą į aikštę. Susirinkę lietuviai sportininkai aikštėje pasitreniravo ir pasiruošė sekančioms rungtynėms, kurios galimai įvyks sekantį sekmadienį.

Pavasariui stojus mūsų sportininkai dar labiau sukrunta savo mėgiamoje sporto šakoje specializuotis. Lietuviai visada mokės savo vardą tinkamoje aukštumoje išlaikyti. Šį sezoną mūsų futbolininkai turės daug rungtynių su įvairiomis komandomis. Į futbolo komandą stoja naujų žaidėjų ir praktikuojasi žaidime.

Rep. P.

NAUJOS FILMOS IŠ LIETUVOS

New York, kovo 21 d. Filmininkai broliai Motuzai ką tik yra gavę Lietuvos kariuomenės į Vilnių įžengimo filmas, kurias rodo įvairiose kolonijose.

Nors Lietuvos kariuomenei į Vilnių žygiuojant diena buvo lietinga ir filmavimui labai nepalanki, bet mačiusieji tvirtina, kad filmos yra aiškios ir puikiai nusisekusios. Neturėdami progos patys dalyvauti šitam svarbiam lietuvių tautos istoriniam įvykyje, turime progą pamatyti jį nufilmuotą. Tos progos neturėtų praleisti nė viena lietuvių kolonija, nė vienas lietuvis.

Broliai Motuzai pusę pelno iš rodomų filmų skiria Vilniaus kraštui, kas jų darbą dar labiau įprasmina.

Šiuo metu tos vertingos filmos rodomos Chicagoj ir apylinkėse, gi balandžio pradžioje — Detroit, Mich., balandžio

Iš filmos "The Blue Bird," kuri turi didelio pasisekimo Amerikos teatruose. Filma paskutiniu laiku demonstruojama Brooklyno didesniuose teatruose. Šioje filmoje dalyvauja ir visų mylima jaunametė gabi artistė Shirley Temple, kuri savo gyvenimo ateičiai tiesia gražų kelią.

7 d. — Grand Rapids, Mich., balandžio 12-15—Pittsburgh, Pa., balandžio 18-20 — Baltimore, Md., balandžio 21 — Philadelphia, Pa.

New Yorkui su apylinkėmis tenka balandžio mėnesio galas. Lietuvių kolonijos, kurios norėtų pamatyti Lietuvos kariuomenės įžengimą į Vilnių, tuojau turėtų kreiptis į brolius Motuzus ir susitarti dėl dienos, prisitaikant prie aukščiau minėto maršruto. Tuo turėtų susirūpinti kolonijų veikėjai.

Brolius Motuzus dabar dar galima pasiekti rašant: Mr. M. K. Motuzas, 2943 W. 39th St., Chicago, Ill.

PALAIDOTAS J. PUTINAS

Kovo 21 d. Columbia Senatorijoj, Felmont, N. Y. mirė 59 m. amžiaus Jokūbas Putinas, kurio kūnas buvo pašarvotas graboriaus Mathew P. Ballas-Bieliausko koplyčioj, 660 Grand St., Brooklyne. Velionis Jokūbas Putinas palaidotas kovo 25 d. 10 val. ryto, po pamaldų Angelų Karalienės parapijos bažnyčioj, šv. Jono kapinėse.

Paliko nuliūdusius du brolius Joną ir Antaną ir dvi seseris Veroniką Žalnieraitienę, alinės savininkę, 608 Grand St., Brooklyne ir Emiliją Navikienę, taip pat du brolius ir tris seseris Lietuvoje.

Laidotuvėms aptarnavo graborius Mathew P. Ballas-Bieliauskas.

PASKAITA APIE TUBERKULOZĮ

Antrą įdomią ir svarbią apie tuberkulozo ligą ir nuo jos apsisaugojimo būdus paskaitą suteiks daktaras David Ulmar šio antradienio vakare George Washington hotelyje. Panašias apie sveikatos palaikymą paskaitas dažnai rengia Sveikatos Tyrimo Biūras.

VELYKOS ŠIEMET BUVO ŠALTOS

Pirmosios pavasario šventės Velykos šiemet buvo šaltokos. Nors saulė ir šypsojosi, bet oras buvo gana šiurpus ir šaltas. Velykų rytą žmonės į bažnyčias vyko šiltai apsirengę ir net buvo atsinešta blanketų apsisupti.

Miesto aikštėse ir parkuose žmonių lankėsi nemažai, bet palyginti daug mažiau, negu kitais metais kad būdavo šiltesniam orui esant. Pavasarinės mados daugiausiai pasirodo Velykų šventėse. Jos pasirodė ir šiemet, bet jas demonstruojant buvo ne visai malonu...

VIENYBĖS dienraščio generalis agentas

J. KRUNKLYS,

VIENYBĖS dienraščio generaliu agentu Brooklyne, didžiajame New Yorke ir apylinkėse yra p. Jonas Krunklys.

Mūsų generalis agentas rūpinasi dienraščio naujų skaitytojų gavimu, išrenka užsilikusias prenumeratas. Tariasi biznio reikalais suristais su dienraščiu.

Mūsų atsilankiusiu agentu į Jūsų namus prašome pasitikėti ir paremti dienraščio reikalu.

MOTERYS VAŽIAVIME YRA SAUGESNĖS

Valstijos Saugumo Biūras pateikia įdomius davinius iš susisiekimo priemonių. Sakoma, kad moterys vairuojančios automobilius yra daug saugesnės ir akylesnės, negu vyrai. Pereitais metais N. Y. valstijai tenka 73,442 auto nelaimės. Iš to skaičiaus Brooklyne buvo nelaimių 13,821. Nelaimėse buvo 95,946 asmenys, iš jų 17,084 tenka Brooklyno miestui. Nelaimėse viso žuvo ar po sužeidimo mirė 2,429, iš jų Brooklynui tenka 211 mirčių.

Mirė

Kovo 22 d. Greenpoint ligoninėj mirė Charles Wogner, 21 metų amžiaus. Velionis gyvenęs 124 Bedford Av., Brooklyne. Kūnas pašarvotas laidotuvių direktoriaus J. Garšvos koplyčioj, kuris velionies kūno laidojimo reikalais rūpinasi.

Laidojamas kovo 26 d. iš St. Vincent de Paul bažnyčios į šv. Jono kapines.

Kreipkitės įvairiais reikalais

Esant kokiu neaiškiu klausimu, kaip dokumentų išgavimu ar sudarymu, įvyksiančio balsavimo reikalu, pinigų persiuntimu į Lietuvą, malonėkite kreiptis į VIENYBĖS dienraščio administraciją, kur rasite aiškų ir tinkamą patarimą ir nurodymą. Informacijos Tamstoms bus suteikta nemokamai ir su malonumu.

Lietuvių biznio ar tam panašios įstaigos turi turėti visada ryšių su plačiaja visuomene. O ypač laikraščių įstaigos turėtų būti žmonių lankomos nors ir mažiausiu reikalu. Jums minutė užsukti į lietuviško dienraščio įstaigą ir pasiteirauti įvairiais reikalais bei pasitarti kokiais nors klausimais, suteiks malonumo patarnaujančiam ir patarnaujamam. Lietuvio-vės paskutinis ir pirmutinis žingsnis turėtų būti lietuviškai spausdinamo žodžio įstaigoje.

Taigi, esant nors mažiausiam reikalėliui, malonėkite kreiptis į VIENYBĖS administraciją, o mes Tamstoms su mielu noru linsime turimomis žiniomis ir visada patarnausime ir pasidapatarimais.

BUS STATOMA NAUJA MOKYKLA

Pradedant balandžio mėnesiu bus pradėta statyti didžiulė ir moderniška mokykla sulig naujais reikalavimais Bay Ridge dalyje. Naujoji mokykla bus vardu Fort Hamilton High School ir pastatyti kainuos $2,700,000.

Mokykla bus pritaikyta ir higienos reikalavimams, kaip su sporto ir žaidimų salėmis bei aikštėmis. Bus įrengta ir modernios maudyklės.

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL
Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus.
Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną.
Joseph Zeidat,
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

NUPIGINTAS RAKANDŲ IŠPARDAVIMAS
NUPIGINAME KAINAS 30 NUOŠIMČIŲ

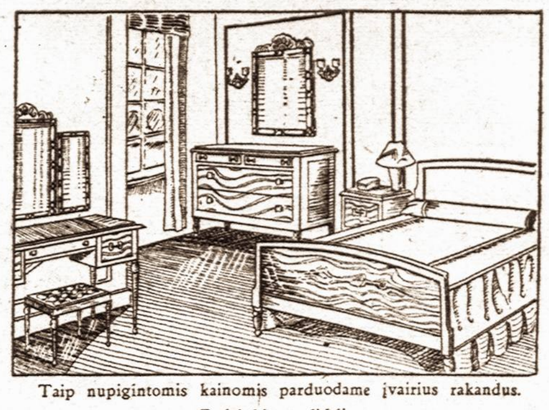

Taip nupigintomis kainomis parduodame įvairius rakandus.
Pasirinkimas didelis.

BEDROOM SETS — PARLOR SETS
STUDIO COUCHES—KITCHEN SETS
DINETTE SETS, MATRASAI IR SPRINGSAI
Grand Chair Corporation
LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBĖJAI
ANT. PETRAITIS, Biznio Vedėjas
409 ir 436 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
SVEIKATA — LAIMĖ
PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs—bejėgis? Neturi apetito, biaurūs pūslės skausmai? Rūkštis viduriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk sveiku.
KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

Pamatykit sensacinę filmą "APGULIMAS VARŠUVOS"
Parodoma išgąsdinti Lenkijos piliečiai Pamatysite tremtinių lajvus, Queen Mary ir Mauretanią, Anglijos blokadą prie Gibraltaro ir 43 žinių filmas jį įvykių pasaulyje.
DIDŽIAUSIAS PERSTATYMAS. 15c. IKI 2 VAL. POPIET
EMBASSY NEWSREEL THEATRES
BROADWAY IR 46-TH STREET. BROADWAY IR 72-ND STREET.
ROCKEFELLER CENTRE, 33 West 50th Street

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

ESTATE OF A. J. VALANTIEJUS
Veronica R. Valantiejus, Licensed Undertaker
54-41—72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
TEL. NEWTON 9-4464

ESTATE OF BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
Vestie E. Davis, *Licensed Mgr.*
84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

A. RODZEVICZ
(RADZEVIČIUS)
Tel. Stagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783 Night HAvemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR TORO AMŽINOJI UGNIS

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

58.—"Aš turiu šimtus būdų, kaip tave nužudyti,"—kalbėjo lyg svajodama Athea,—"tik aš nenoriu, kad tu mirtum, Tarzanai! Aš noriu, kad tu amžinai gyventum su manim, visuomet!" Tarzanas dėjosi negirdėjęs jos pasisiūlymo. "Kodėl tu liepei atvesti su manim ir daktarą Wong?"—paklausė jis.

"Aš noriu, kad jis pamatytų Toro turtus, ar, geriau, mano turtus ir tavo turtus, Tarzanai,"—atsakė karalienė.—"Jei tik tu pasiliksi Tore. Žiūrėkita!" Athea atskleidė kitas uždangas ir įvedė Tarzaną su Wong į kitą kambarį. "Prisiekiu penkiais drakono nagais!" sušuko nustebęs chinietis.

Kambarys buvo pilnai prikrautas blizgančių aukso plytų. Didelės skrynios buvo pilnos šviečiančių deimantų. Visur pilna neapsakomų brangenybių. "Ir visi šie turtai atiduodami tau, Tarzanai, jei tik tu panorėsi!"—su pavydu tarė mokslo vyras, chinietis daktaras Wong.

Tarzanas ramiai atsakė: "Tie turtai man neturi jokios vertės." Karalienė nusijuokė ir pakeitė savo kalbą. "Eikš arčiau, Tarzanai! Pažiūrėk į mane. Pasakyk, ar Athea labai graži?" Tarzanas atsakė išlėto, lyg verčiamas: "Taip, tas tiesa. Athea yra labai graži, labai graži."

Kas bus toliau—žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje